

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลพระเจ้า

อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้านหัตถกรรม งานจักสาน นางสมปอง เจริญเขต

ประวัติ นางสมปอง เจริญเขต อายุ ๗๐ ปี เกิด: เมื่อวันที่ ๑ เดือน เมษายน พ.ศ.๒๔๘๘ ที่อยู่: ๔๕ หมู่ที่ ๑ บ้านหวายหลิมตำบลพระเจ้า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านจักสาน ซึ่งงานที่ผลิต นั้นมีความปราณีต สวยงาม ตลอดจนมีความทนทาน วัสดุที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ ไม้ไผ่ และหวาย สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นผลผลิตจากวัสดุดังกล่าว เช่น สวิง สุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้ผลผลิตที่ได้นั้น เป็นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายให้แก่ผู้ที่สนใจในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง

ด้านหัตถกรรม งานจักสาน นายเลิศ ดาศรี

ประวัติ นายเลิศ ดาศรี อายุ ๘๒ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๗๖ ที่อยู่: ๑๔ หมู่ที่ ๒ บ้านหนองปิง ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านจักสาน ซึ่งงานที่ผลิต นั้นมีความปราณีต สวยงาม ตลอดจนมีความทนทาน วัสดุที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ ไม้ไผ่ และหวาย สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นผลผลิตจากวัสดุดังกล่าว เช่น ตะกร้า ไซ เป็นต้น ทั้งนี้ผลผลิตที่ได้นั้น เป็นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายให้แก่ผู้ที่สนใจในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง

ด้านหัตถกรรม ทอเสื่อกก นางถาวร ยศอุบล

ประวัติ นางถาวร ยศอุบล อายุ ๖๕ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๒ ที่อยู่ : ๒๐ หมู่ที่ ๑๐ บ้านเหล่าสามัคคี ตำบลพระเจ้า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านการทอเสื่อกก โดยต้นกกได้ปลูกเอง จนต้นกกโตจึงได้นำต้นกกทอเป็นเสื่อกก หลากสีสันท สวย โดด ทั้งนี้ผลผลิตที่ได้นั้น เป็นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายให้แก่ผู้ที่สนใจในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง

ด้านหัตถกรรม ทอผ้าฝ้าย นางหงวน โคตรภักดี

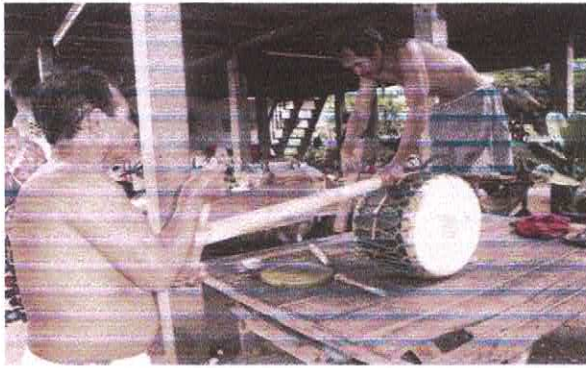
ประวัติ นางหงวน โคตรภักดี อายุ ๖๘ ปี เกิด : เมื่อวันที่ - พ.ศ.๒๔๙๐ ที่อยู่: ๙๐ หมู่ที่ ๘ บ้านพระเจ้า ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านการทอผ้าฝ้าย ๑. ผ้ามัดหมี่ เป็นศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองที่ใช้กรรมวิธีในการย้อมสีที่เรียกว่าการมัดย้อม(tie dye)เพื่อทำให้ผ้าที่ทอเกิดเป็นลวดลายสีเส้นต่างๆเอกลักษณ์อันโดดเด่นก็อยู่ตรงที่รอยซึมของสีที่วิ่งไปตามบริเวณของลวดลายที่ผูกมัดและการเหลื่อมล้ำในตำแหน่งต่างๆของเส้นด้ายเมื่อถูกนำขึ้นก็ในขณะที่ทอลวดลายสีเส้นอันวิจิตรจะได้มาจากความชำนาญของการผูกมัดและย้อมหลายครั้งในสีที่แตกต่างซึ่งสีที่ทอมาจากบรรพบุรุษการทอผ้ามัดหมี่จะมีแม่ลายพื้นฐาน ๗ ลาย คือ หมี่ขอ หมี่คอม หมี่บักจั้น หมี่กงน้อย หมี่ดอกแก้ว หมี่ซ้อและหมี่ใบไม้ ซึ่งแม่ลายพื้นฐานเหล่านี้ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ เช่น จากลายใบไม้ ดอกไม้ ชนิดต่างๆ สัตว์ เป็นต้น ๒.ผ้าซิด หมายถึงผ้าที่ทอโดยวิธีใช้ไม้เขี่ยหรือสะกิดซ้อนเส้นยืนขึ้นตามจังหวะที่ต้องการเว้นแล้วสอดเส้นด้ายพุ่งให้เดินตลอดการเว้นเส้นยืนถี่ห่างไม่เท่ากันจะทำให้เกิดลวดลายต่างๆ ทำนองเดียวกับการทำลวดลายของเครื่องจักสานจากกรรมวิธีที่ต้องใช้ไม้เก็บนี้จึงเรียกว่า การเก็บซิด มากกว่าที่จะเรียก การทอซิด ผ้าซิดที่นิยมทอกันมีอยู่ ๒ ชนิดตามลักษณะประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก คือผ้าตีนซิ่น เป็นผ้าซิดที่ทอเพื่อใช้ต่อชายด้านล่างของผ้าซิ่น เนื่องจาก ผ้าทอพื้นเมืองจะมีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดผืนผ้า ดังนั้นเวลานุ่งผ้าซิ่นผ้าจะสั้นจึงต่อชายผ้าที่เป็นตีนซิ่นและหัวซิ่นเพื่อให้ยาวพอเหมาะ ผ้าหัวซิ่น ก็เช่นเดียวกัน เป็นผ้าซิดที่ใช้ต่อชายบนของผ้าซิ่น โดยได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชน อำเภอเชียงขวัญ จะเป็นผู้ที่ให้ความรู้และหาตลาดในการจัดแสดงและจำหน่าย

ด้านหัตถกรรม ทอผ้าฝ้าย นางสนุก หนี

ประวัติ นางสนุก หนี อายุ ๖๘ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๒๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๔๘๙ ที่อยู่ : ๕๔ หมู่ที่ ๘ บ้านพระเจ้า ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านการทอผ้าฝ้าย ๑. **ผ้ามัดหมี่** เป็นศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองที่ใช้กรรมวิธีในการย้อมสีที่เรียกว่าการมัดย้อม(tie dye)เพื่อทำให้ผ้าที่ทอเกิดเป็นลวดลายสีเส้นต่างๆเอกลักษณ์อันโดดเด่นก็อยู่ตรงที่รอยซึมของสีที่วิ่งไปตามบริเวณของลวดลายที่ผูกมัดและการเหลื่อมล้ำในตำแหน่งต่างๆของเส้นด้ายเมื่อถูกนำขึ้นก็ในขณะที่ทอลวดลายสีเส้นอันวิจิตรจะได้มาจากความชำนาญของการผูกมัดและย้อมหลายครั้งในสีที่แตกต่างกันซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษการทอผ้ามัดหมี่จะมีแม่ลายพื้นฐาน ๗ ลาย คือ หมี่ขอม หมี่โคม หมี่บักจัน หมี่กงน้อย หมี่ดอกแก้ว หมี่ซ้อและหมี่ใบไม้ ซึ่งแม่ลายพื้นฐานเหล่านี้ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ เช่น จากลายใบไม้ ดอกไม้ชนิดต่างๆ สัตว์ เป็นต้น ๒.**ผ้าซิด** หมายถึงผ้าที่ทอโดยวิธีใช้ไม้เขี่ยหรือสะกิดช่องเส้นยืนขึ้นตามจังหวะที่ต้องการเว้นแล้วสอดเส้นด้ายพุ่งให้เดินตลอดการเว้นเส้นยืนถี่ห่างไม่เท่ากันจะทำให้เกิดลวดลายต่างๆ ทำนองเดียวกับการทำลวดลายของเครื่องจักสานจากกรรมวิธีที่ต้องใช้ไม้เขี่ยนี้จึงเรียกว่า การเก็บซิด มากกว่าที่จะเรียก การทอซิด ผ้าซิดที่นิยมทอกันมีอยู่ ๒ ชนิดตามลักษณะประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก คือผ้าตีนซิ่น เป็นผ้าซิดที่ทอเพื่อใช้ต่อชายด้านล่างของผ้าซิ่น เนื่องจาก ผ้าทอพื้นเมืองจะมีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดผืนผ้า ดังนั้นเวลานุ่งผ้าซิ่นผ้าจะสั้นจึงต่อชายผ้าที่เป็นตีนซิ่นและหัวซิ่นเพื่อให้ยาวพอเหมาะ ผ้าหัวซิ่น ก็เช่นเดียวกัน เป็นผ้าซิดที่ใช้ต่อชายบนของผ้าซิ่น โดยได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชน อำเภอเชียงขวัญ จะเป็นผู้ให้ความรู้และหาตลาดในการจัดแสดงและจำหน่าย

ด้านศิลปกรรม ดึงหน้ากอง(ประเพณีบุญบั้งไฟ)
นายเสรี จันทะคัด และนายทองมี อาจคำพันธ์

ประวัติ นายเสรี จันทะคัด อายุ ๖๒ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๑๖ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๕ ที่อยู่: ๙๑ หมู่ที่ ๑ บ้านหวายหลิม ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร, นักการเมืองท้องถิ่น(ส.อบต.พระเจ้า)และนายทองมี อาจคำพันธ์อายุ ๕๔ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๙ เดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๐๓ ที่อยู่: ๓๕ หมู่ที่ ๑ บ้านหวายหลิม ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ดึงหน้ากอง ที่จะใช้ในประเพณีบุญบั้งไฟของบ้านหวายหลิม จะจัดงานประเพณีในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ของทุกปี การดึงหน้ากองในแต่ละครั้งต้องใช้เวลาดำเนินการประมาณ ๑ อาทิตย์ เมื่อดำเนินแล้วเสรีจะจัดงานประเพณีบวชควายจำ และงานบุญบั้งไฟ ขึ้น โดยจัดขบวนแห่บั้งไฟสวยงาม ขบวนพ้อน เซิ้ง และผาแดงนางไอ่ ตามตำนานบุญบั้งไฟ เพื่อเป็นการขอฟ้าขอฝน ซึ่งมักพบเห็นกันอยู่ทั่วไปทางภาคอีสาน

ด้านความเชื่อ ศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน หมอสูตร นายกุศล ไชยโคตร

ประวัติ นายกุศล ไชยโคตร อายุ ๗๕ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๘ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๔๘๓
ที่อยู่: ๙๒ หมู่ที่ ๑๒ บ้านศรีมหาธาตุ ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร
เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความรู้ความสามารถในการทำพิธีงานต่างๆ เช่น พิธีบายศรีสู่ขวัญ
พิธีแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ การสะเดาะเคราะห์ ฯลฯ โดยนายกุศล ไชยโคตร เป็นบุคคลที่พี่น้องประชาชนใน
หมู่บ้านศรีมหาธาตุ และหมู่บ้านใกล้เคียงในพื้นที่ให้ความนับถือให้ทำพิธีกรรมต่างๆในหมู่บ้าน

